

Halina Gacowa

"Kryteria wartościowania dzieła sztuki w poglądach krytycznoestetycznych Seweryna Goszczyńskiego", Tadeusz Zawadzki, "Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza" R.XIII (1980) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 24/1-2 (79-80), 428

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ ZAKRZEWSKI Bogdan: "Palen dla cara", O polskiej poezji patriotycznej i rewolucyjnej XIX w. Wrocław 1979, Oss., ss. 228, zł 45,-

Na książkę składa się zbiór artykułów dotyczących utworów patriotycznych i rewolucyjnych XIX w. oraz swoista antologia tych tekstów. Omówiono wiersze o Emilii Plater, "Pieśń Feliksa" z III cz. "Dziadów", pieśni z okresu Powstania Listopadowego i Wiosny Ludów, wreszcie - wiersze pierwszych socjalistów zebrane w tomikach "Czegóż chcą?" oraz "Mazur kajdaniarski". W poszczególnych rozprawkach zwrócono szczególnie uwagę na te elementy kształtowania materiału poetyckiego (motywy, sposób obrazowania, układy wersyfikacyjne), dzięki którym interpretowane teksty realizowały funkcję społeczną i propagandową. Uwypuklono wpływy folklorystyczne, topikę powstań narodowych i rewolucji francuskiej, wreszcie meliczny charakter większości utworów.

BP/79/89/113

D.Ś.

/II/ ZAWADZKI Tadeusz: Kryteria wartościowania dzieła sztuki w poglądach krytycznoestetycznych Seweryna Goszczyńskiego. "Rocznik Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza". R. XIII: (1978) 1980 s. 61-66.

W romantycznym systemie oceny zjawisk artystycznych istniały cztery naczelną kryteria: narodowe, historyczne, społeczno-polityczne oraz estetyczne. W artykule omówiono znaczenie Seweryna Goszczyńskiego w polskiej krytyce romantycznej. W rozprawie "Nowa epoka poezji polskiej" (1835) przeprowadził poeta ocenę dzieła literackiego z punktu widzenia kryterium narodowego i historycznego. Wzywał do tworzenia literatury narodowej i oryginalnej, wykorzystującej trzy źródła: starosłowiańskie zabytki piśmiennicze, dzieje narodu polskiego oraz pieśni ludowe. W późniejszych artykułach krytycznych i recenzjach Goszczyński analizował literaturę przez pryzmat kryterium społeczno-politycznego (np. uwagi o krajowej poezji po roku 1831). Najmniejszą wagę przywiązywał do kryterium estetycznego.

BP/79/80/114

H.G.